

INNHOOLD

FORORD

1. INNLEDNING	11
Marit Rødbotten	
2. SANSENE	15
Helge Bergslien	
2.1 Introduksjon	
2.2 Opplevelse	
2.3 Den fysiologiske tilstanden	
2.4 Læring og erfaring	
2.5 Helse	
2.6 Sansene	
2.6.1 <i>Syn</i>	
2.6.2 <i>Hørsel</i>	
2.6.3 <i>Smak</i>	
2.6.4 <i>Lukt</i>	
3. RETNINGSLINJER FOR GJENNOMFØRING AV SENSORISKE ANALYSER	42
Liv Bente U. Strandos	
3.1 Hovedpunkter for analysen	
3.2 Sensoriske dommere, rekruttering og utvelgelse	
3.3 Trening av sensoriske dommere	
3.4 Panelleders oppgaver	

7

- 3.5 Prøvepreparering og serveringsprosedyrer
- 3.6 Prøvepresentasjon
- 3.7 Testområdet og bedømmelseslokalet
- 3.8 Faktorer av betydning for sensorisk analyse

4. METODER FOR OBJEKTIV BEDØMMELSE 77

Marit Rødbotten og Mats Carlehög

- 4.1 Skalaer
- 4.2 Forskjellstester
  - 4.2.1 *Triangeltest*
  - 4.2.2 *Partest*
  - 4.2.3 *Duo-trio-test*
  - 4.2.4 *To-av-fem-test*
  - 4.2.5 *A-ikke-A-test*
  - 4.2.6 *Rangeringstest*
- 4.3 Beskrivende tester
  - 4.3.1 *Profilering*
  - 4.3.2 *Kvalitetskontrolltest*
  - 4.3.3 *Indeksmetode, QIM*
  - 4.3.4 *Tidsavhengige målinger*

5. METODER FOR FORBRUKERTESTER 117

Margrethe Hersleth og Valerie Lengard Almlie

- 5.1 Introduksjon
- 5.2 Kvalitative studier
- 5.3 Repertory-grid- og free-choice-profilering
- 5.4 Preferanse-testing
- 5.5 Aksept-testing
- 5.6 Nyere sensoriske metoder
- 5.7 Valg av prøver ved conjoint-design
- 5.8 Betydning av testsituasjon (kontekst)
- 5.9 Nett-testing

6. PRODUKTUTVIKLING	136
Urd Bente Andersen, Tone Eikrem Nyvold og Yvonne Mainusch	
6.1 Produktutvikling	
6.2 Prosjektarbeid og prosjektgruppen	
6.3 Produktutviklingsprosessen (PU-prosessen)	
6.4 Sensorikk i produktutvikling	
6.5 Metoder og panel	
7. FORSKNING	148
Margrethe Hersleth	
7.1 Forskning innen sensoriske metoder	
7.2 Forskning basert på sensorisk kunnskap	
8. KVALITETSKONTROLL	153
Elin Simonstad Valle og Hilde Kraggerud	
9. OFFENTLIG TILSYN	158
Egil Weie Berg	
10. KVALITETSSIKRING AV SENSORISKE ANALYSER	165
Urd Bente Andersen	
11. STATISTISK BEHANDLING OG VURDERING AV DATA	173
Per Lea	
11.1 Innledning	
11.2 Gangen i en statistisk test	
11.3 Forskjellstester	
11.3.1 Duo-trio-test	
11.3.2 Triangeltest	
11.3.3 Partest	
11.3.4 To-av-fem-test	

11.4	Beskrivende tester	
11.4.1	<i>Enveis variansanalyse – urealistisk modell</i>	
11.4.2	<i>Toveis variansanalyse uten gjentak</i>	
11.4.3	<i>Rangeringer: Friedman's test</i>	
11.4.4	<i>Multiple sammenligninger</i>	
11.4.5	<i>Toveis variansanalyse med gjentak</i>	
11.4.6	<i>Flerveis variansanalyse</i>	
11.4.7	<i>Manglende verdier</i>	
11.5	Flere egenskaper samtidig: PCA	
11.6	Dyddykking i datamaterialet: PanelCheck	
12.	SENSORISK ANALYSE AV NON-FOOD	215
	Liv Bente U. Strandos	
12.1	Emballasje	
12.2	Hygieneprodukter og vaskemidler	
12.3	TV, -lyd	
12.4	Tregulv	
13.	SENSORISKE NETTVERK	224
14.	NMKL-PROSEDYRER, ISO-STANDARDER, ASTM-STANDARDER	226
15.	REFERANSER OG RELEVANT LITTERATUR	230
16.	VEDLEGG	235
	Per Lea (c. og d.)	
a.	Skjema	
b.	Statistiske tabeller	
c.	Enkel sannsynlighetsregning	
d.	Statistiske begreper	
17.	STIKKORD	264

